

VERSIE T.B.V. INTERNETCONSULTATIE

Verordening van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming, van [datum], nr. [...], houdende wijziging van de ANVS-verordening basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (27/05/19)

De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming,

Gelet op de artikelen 3.6, vierde en zevende lid, 3.9, tweede lid, 3.19, 4.18, vierde lid, 5.11, vierde lid, 6.24, derde lid, en 7.22, vijfde lid, van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming;

Besluit:

Artikel I

De ANVS-verordening basisveiligheidsnormen stralingsbescherming wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste tot en met derde lid komen te luiden:

1. De ondernemer die langs elektronische weg een aanvraag of kennisgeving bij de Autoriteit wil indienen of een andere informatieverstrekking wil doen, maakt gebruik van het elektronische formulier dat hoort bij de aanvraag, kennisgeving of informatieverstrekking.

2. Het langs elektronische weg indienen is voor de ondernemer beschikbaar, voor zover op het elektronische loket op de website van de Autoriteit een elektronisch formulier beschikbaar is voor de desbetreffende aanvraag, kennisgeving of informatieverstrekking.

3. De ondernemer logt in op het elektronische loket op de website van de Autoriteit met behulp van een eHerkenning-authenticatiemiddel.

2. Na het zesde lid worden twee leden toegevoegd, luidende:

7. Het derde tot en met het zesde lid is van overeenkomstige toepassing indien de aanvraag namens de ondernemer door een externe gemachtigde wordt ingediend.

8. De Autoriteit maakt het vereiste beveiligingsniveau van de eHerkenning op de website van de Autoriteit bekend.

B

Na artikel 3.15 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3.15a

1. Afdeling 3.2 van het besluit is niet van toepassing op handelingen binnen een locatie met radioactieve materialen waarin de radionuclide K-40 voorkomt, als de op de locatie aanwezige massa van het kaliumhoudende materiaal groter is dan 1.000 kilogram, indien de activiteitsconcentratie van de radionuclide K-40 in het op de locatie aanwezige kaliumhoudende materiaal niet groter is dan 22 kBq/kg, en voldaan wordt aan de in dit artikel opgenomen voorwaarden.

2. De voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn:

a. de afstand van de op de locatie aanwezige kaliumhoudende materialen, tot verblijfsruimten is groter dan 5 meter, en

b. de afstand in meters tussen de op de locatie aanwezige kaliumhoudende materialen en de locatiegrens is groter dan de waarde die het resultaat is van de berekening met formule

$$R \geq R(M) \times C_{tijd} \times C_{dichtheid} \times C_{concentratie}$$

waarbij

1° wordt uitgegaan van de tabel in het vierde lid, en

2° de in de formule opgenomen correctiefactoren worden toegepast overeenkomstig de tabel in het vijfde lid.

3. Voor de formule, genoemd in het tweede lid, onderdeel b, geldt:

R is de minimale afstand van de aanwezige kaliumhoudende materialen tot de locatiegrens in meters, vastgesteld op basis van de tabel die is opgenomen in het vierde lid.;

R(M) is de ongecorrigeerde minimale afstand tot het kaliumhoudende materiaal in meters gebaseerd op:

- de aanwezigheid van het materiaal gedurende het gehele kalenderjaar,
- een dichtheid van het kaliumhoudend materiaal van 2.000 kg/m³, en
- een activiteitsconcentratie van K-40 in het kaliumhoudend materiaal die gelijk is aan 22 kBq/kg;

C_{tijd} is de correctiefactor die kan worden toegepast bij aanwezigheid op de locatie van de kaliumhoudende materialen gedurende kortere tijd dan 1 jaar, overeenkomstig de tabel, opgenomen in het vijfde lid;

C_{dichtheid} is de correctiefactor die moet worden toegepast als het kaliumhoudende materiaal een lagere dichtheid heeft dan 2.000 kg/m³, overeenkomstig de tabel, opgenomen in het vijfde lid;

C_{concentratie} is de correctiefactor die kan worden toegepast als de activiteitsconcentratie van het K-40 in het kaliumhoudende materiaal kleiner is dan 22 kBq/kg, overeenkomstig de tabel, opgenomen in het vijfde lid.

4. De minimale afstand R van de op de locatie aanwezige kaliumhoudende materialen tot de locatiegrens, bij de daarbij behorende massa is opgenomen in de onderstaande tabel.

M: Massa van kaliumhoudende materiaal in duizenden kilogram	R(M): Afstand tot locatiegrens in meters
1 tot en met 10	5
10 tot en met 20	15
20 tot en met 50	25
50 tot en met 100	40
100 tot en met 1.000	60
1.000 tot en met 10.000	80
groter dan 10.000	100

Minimale afstand van het kaliumhoudende materiaal tot de locatiegrens bij aanwezigheid van het materiaal gedurende het hele kalenderjaar, K-40-activiteitsconcentratie van het kaliumhoudende materiaal gelijk aan 22 kilobecquerel per kilogram en een dichtheid van het kaliumhoudende materiaal gelijk aan 2.000 kilogram per kubieke meter.

5. Bij de berekening, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, worden de correctiefactoren C_{tijd} , $C_{\text{dichtheid}}$ en $C_{\text{concentratie}}$ toegepast overeenkomstig de onderstaande tabel:

dagen/jaar	C_{tijd}		dichtheid (kg/m ³)	$C_{\text{dichtheid}}$		$C_{\text{K-40}}$ (kBq/kg)	$C_{\text{concentratie}}$
>270	1,00		>1.900	1,00		>17	1,00
180-270	0,86		1.700 - 1.900	1,02		15-17	0,90
90-180	0,70		1.500 - 1.700	1,10		13-15	0,85
≤ 90	0,50		≤1.500	1,15		10-13	0,79

Correctiefactoren voor kortere aanwezigheidsduur (C_{tijd}), voor lagere dichtheid ($C_{\text{dichtheid}}$) en voor lagere K-40-activiteitsconcentratie ($C_{\text{concentratie}}$) van de op de locatie aanwezige kaliumhoudende materialen

C

Aan artikel 3.16 wordt na het derde lid een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Paragraaf 3.2 van het besluit is niet van toepassing ten aanzien van het lozen van kaliumhoudende materialen, waarin de radionuclide K-40 in de natuurlijke abundantie voorkomt,

a. naar de open lucht,

b. in het openbare riool of in het oppervlaktewater, indien de concentratie van de geloosde kaliumverbindingen zo laag is dat er bij geen enkele watertemperatuur neerslag kan optreden.

D

Aan artikel 4.12 worden vijf leden toegevoegd, luidende:

3. De termijn waarbinnen de ondernemer, die de beschikking krijgt over een hoogactieve bron, het dossier van die bron aanlegt, bedraagt 48 uur na het tijdstip van de verwerving van die bron.

4. De termijn, waarbinnen de ondernemer een schriftelijke of digitale kopie van het dossier voor de eerste keer na het aanleggen daarvan ter beschikking van de Autoriteit stelt, bedraagt 48 uur na het tijdstip van de verwerving van de bron.

5. Indien het tijdstip van de verwerving van de bron, bedoeld in het derde en het vierde lid, minder dan 24 uur is gelegen voor de aanvang van een zaterdag, zondag of nationale feestdag, wordt de in die leden genoemde termijn verlengd met de zaterdag, zondag of de nationale feestdag of feestdagen.

6. Een hoogactieve bron wordt niet eerder in gebruik genomen door een ondernemer dan nadat het dossier van de bron door deze ondernemer ter beschikking is gesteld aan de Autoriteit.

7. Indien de ondernemer binnen 48 uur na het tijdstip van de verwerving van een hoogactieve bron de gegevens, bedoeld in artikel 4.18, eerste lid, van het besluit, van die hoogactieve bron als kennisgeving heeft opgeslagen op het daarvoor bestemde elektronische formulier op de website van de Autoriteit, heeft hij in zoverre voldaan aan de verplichtingen bedoeld in artikel 4.18, eerste lid, en tweede lid, onderdeel a, van het besluit.

E

In artikel 5.4, onderdeel g, vervalt aan het slot de aanduiding '2018'.

F

In hoofdstuk 5 wordt na artikel 5.4 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5.5 (wijzigingen gedurende de erkenningsperiode)(.....)

1. Een erkenning van een opleidingsinstelling als bedoeld in artikel 5.11 van het besluit betreft elk door die opleidingsinstelling afgegeven diploma, certificaat of een ander getuigschrift ter afsluiting van een opleiding op het gebied van stralingsbescherming gedurende de periode waarvoor de erkenning geldt.

2. Indien een ingevolge artikel 5.11 van het besluit erkende opleidingsinstelling andere opleidingen op het gebied van stralingsbescherming gaat aanbieden dan de opleiding of opleidingen die de erkende opleidingsinstelling heeft opgenomen in de aanvraag van de erkenning, dan wel een opleiding niet meer aanbiedt, doet zij daarvan, voorafgaand aan de start van die opleiding of opleidingen, kennisgeving aan de Autoriteit.

G

In artikel 6.3, vierde lid, wordt 'het tweede lid' vervangen door: het derde lid.

H

In bijlage 10, figuur 1.1, wordt "Multifunctionele Individuele Dosis toetsingsniveau voor het \leq SN?" vervangen door: Multifunctionele Individuele Dosis \leq toetsingsniveau voor het SN?

Artikel II

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van [PM], met uitzondering van artikel I, onderdelen D en F.

2. Artikel I, onderdelen D en F, treedt in werking met ingang van 1 oktober 2019.

Deze verordening zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, ...

De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming,

mr. J.H. van den Heuvel,

bestuursvoorzitter

dr. ir. M. Brugmans,

plv. bestuursvoorzitter

TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1.1 Inleiding

De ANVS-Verordening basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (verder: de verordening) is met ingang van 6 februari 2018 in werking getreden, met uitzondering van artikel 3.1, dat regels stelt over de elektronische indiening van aanvragen en kennisgevingen bij de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (verder: de ANVS). De verordening bevat regels ter uitwerking en uitvoering van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (verder: het besluit). De in deze wijzigingsverordening opgenomen bepalingen hebben betekenis voor andere handelingen en toepassingen, voor zover dat is geregeld in het besluit of het Besluit kerninstallaties splijtstoffen en ertsen.

1.2 Overzicht van de onderwerpen die in deze verordening aan bod komen.

Door deze verordening worden wijzigingen aangebracht in en nieuwe regels toegevoegd aan de voorschriften van de verordening. Deze wijzigingen hebben onderling geen specifieke samenhang. Hierna worden zij kort aangeduid.

1.2.1 Elektronische indiening van aanvragen, kennisgevingen en documenten (artikel 1, onderdeel A)

Het elektronische portaal op de website van de ANVS (het ondernemersloket) is inmiddels operationeel voor het elektronisch aanvragen van een registratie en van een vergunning, en voor het doen van de daarmee samenhangende en overige kennisgevingen. De elektronische wijze van indienen is beschikbaar voor zover in het ondernemersloket een elektronisch formulier voor de desbetreffende handelingen aanwezig zijn. Artikel 3.1 van de verordening, dat voorschriften bevat voor het geval een aanvraag of kennisgeving langs elektronische weg wordt ingediend, kan in verband hiermee in werking treden.

1.2.2 Specifieke vrijstelling voor handelingen met kaliumzouten met de radionuclide K-40 (artikel 1, onderdeel B)

Met ingang van de inwerkingtreding van het besluit zijn enige vrijstellings- en vrijgavewaarden voor bepaalde radioactieve stoffen gewijzigd. Een van deze radioactieve stoffen is de radionuclide K-40, die in kaliumzouten voorkomt, gewoonlijk in een natuurlijke verhouding met de andere isotopen van Kalium. Verschillende ondernemers die gebruik maken van kaliumzouten, zoals de ondernemers in de olie- en gaswinning en de ondernemers in de geothermiewinning, hebben verzocht om een specifieke vrijstelling. Toepassing van de geldende waarden zou betekenen dat de ondernemers in de mijnbouw en geothermiewinning een registratie voor de handelingen met kaliumzouten zouden moeten hebben, hetgeen, door de geringe specifieke risico's bij die werkzaamheden, een relatief zware administratieve last betekent. Gelet op de branchebrede toepassing van kaliumzouten, de hoeveelheden kaliumzout die worden verwerkt en de risico's daarvan is besloten om in deze verordening een specifieke vrijstelling op te nemen: de toepassing van kaliumzouten is vrijgesteld van het controlestelsel voor zover voldaan wordt aan de specifieke voorschriften die in artikel 3.15a zijn opgenomen, waaronder een specifieke vrijstellingswaarde, een norm voor de afstand tot de verblijfsruimten op de locatie en voor de afstand tot de locatielgrens, een en ander ter bescherming van werknemers en leden van de bevolking.

In de artikelsgewijze toelichting op dit onderdeel wordt nader op de afwegingen en de stralingsbeschermingsaspecten ingegaan.

1.2.3 Specifieke vrijgavenormen voor lozingen van kaliumzouten met de radionuclide K-40 (artikel I, onderdeel C)

Naast de specifieke vrijstelling voor handelingen met kaliumzouten is er behoefte aan een specifieke vrijgave voor kaliumzouten die worden geloosd naar open lucht, openbaar riool of oppervlaktewater bij de handelingen die ermee worden verricht. Hiervoor zijn algemene voorwaarden gesteld. De specifieke vrijgave heeft uitsluitend betrekking op de risico's die samenhangen met de radioactieve eigenschappen van de kaliumhoudende zouten die worden geloosd. De specifieke vrijgave ontslaat de ondernemer niet van verplichtingen die voortvloeien uit andere wetten dan de Kernenergiewet en de daarop gebaseerde algemeen verbindende voorschriften, Zie bijvoorbeeld artikel 6.2 van de Waterwet, dat onder meer bepaalt dat het verboden is om stoffen te brengen in een oppervlaktewaterlichaam, tenzij een daartoe strekkende vergunning is verleend door Onze Minister of, ten aanzien van regionale wateren, het bestuur van het betrokken waterschap.

1.2.4 Concretisering van de termijn voor het aanmaken en ter beschikking stellen van een dossier voor een hoogactieve bron (artikel I, onderdeel D)

In artikel 4.18, eerste lid en tweede lid, onderdeel a, van het besluit is de verplichting opgenomen voor de ondernemer die de beschikking krijgt over een hoogactieve bron, onmiddellijk na verwerving van die hoogactieve bron een dossier aan te leggen, en vervolgens, onmiddellijk na het aanleggen van dat dossier, de ANVS van het dossier van de hoogactieve bron een schriftelijke of digitale kopie ter beschikking te stellen.

In de praktijk van de ondernemers die met hoogactieve bronnen werken en van de toezichthouders is gebleken dat er voor deze verplichtingen behoefte is aan een normering, wat met 'onmiddellijk' wordt bedoeld. In verband hiermee en met de verdere ontwikkeling van de mogelijkheden om kennisgevingen en andere informatie langs elektronisch weg aan de ANVS aan te bieden, zijn aan artikel 4.12 vijf leden toegevoegd.

1.2.5 Kennisgeving door een erkende opleidingsinstelling van een nieuwe aangeboden opleiding (artikel I, onderdeel F)

In artikel 5.4 van de verordening zijn regels opgenomen voor de erkenning van opleidingsinstellingen. Daarin ontbrak een regeling voor het geval een reeds erkende opleidingsinstelling een nieuwe opleiding gaat aanbieden. De opleidingsinstelling moet voor elke aangeboden opleiding voldoen aan de eisen. Een opleidingsinstelling is echter niet verplicht om voor elke aangeboden opleiding een afzonderlijke erkenning als opleidingsinstelling aan te vragen. Indien gedurende de looptijd van de erkenning de opleidingsinstelling een nieuwe opleiding gaat aanbieden, moet daarvan een kennisgeving aan de ANVS plaatsvinden.

1.2.6 Redactionele verbeteringen (artikel I, onderdelen E, G en H)

In de artikelen 5.4, onderdeel g (artikel I, onderdeel F van deze verordening), 6.3, vierde lid, (artikel I, onderdeel H van deze verordening) en bijlage 10 (artikel I, onderdeel I van deze verordening) zijn redactionele verbeteringen aangebracht.

1.3 Consultatie werkveld

Overeenkomstig artikel 4, tweede lid, van de Kernenergiewet wordt een verordening gedurende een periode van ten minste vier weken geconsulteerd. In dat kader is de conceptversie van de verordening op ... ter consultatie en inspraak voorgelegd aan de diensten en instanties die belast zijn met uitvoering, toezicht en verdere handhaving en aan de organisaties van belanghebbenden.

1.3.1 Handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudegevoeligheid (HUF)

Op [datum] is aan diverse overheidsinspecties, de ANVS in haar hoedanigheid als vergunningverlener en andere overheidsinstanties gevraagd de conceptregeling te beoordelen op de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid (HUF). Het gaat onder meer om de volgende partijen:

1. Afdeling vergunningverlening ANVS
2. Afdeling inspectie ANVS
3. P.M.

1.4 Regeldrukgevolgen

In hoofdstuk III van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het besluit is uitvoerig ingegaan op de regeldrukgevolgen van de implementatie van de richtlijn in het besluit. Dit omvat mede de gevolgen van de op het besluit gebaseerde uitvoeringsregelgeving, zoals de regeling en de verordening. Uitgangspunt bij de implementatie was een zoveel als redelijkerwijs mogelijk lastenluwe implementatie zonder afbreuk te doen aan de veiligheid van mens en milieu. Gezocht is naar een goede balans tussen de risico's die moeten worden beheerst en de impact van de regels op de lasten van bedrijven. De nationale beleidsinvulling heeft geleid tot een aanzienlijke kostenvermindering ten opzicht van de Europese regeldrukeffecten.

Met de in deze wijzigingsverordening opgenomen voorschriften wordt de nationale beleidsinvulling verder voortgezet. De verwachting is dat deze wijzigingsverordening geen verhoging van de regeldrukgevolgen met zich mee brengt. Hierna wordt per onderwerp ingegaan op de regeldrukeffecten.

- De verdere ontwikkeling van het ANVS-loket stimuleert het gebruik van digitale dienstverleningssystemen en vergemakkelijkt het voor ondernemers om bij de ANVS aanvragen in te dienen of informatie aan te leveren. De ICT-systemen zijn sinds de inwerkingtreding van het besluit verder ontwikkeld. Hierdoor kunnen niet alleen registraties maar ook de belangrijkste typen vergunningen en kennisgevingen via het elektronische loket worden aangeleverd.
- De regeldrukeffecten worden verlaagd door specifieke vrijstellingen en vrijgavewaarden voor K-40 vast te stellen. Deze specifieke grenswaarden zijn vooral relevant voor de olie- en gasindustrie en geothermie-bedrijven. De regeldruk wordt verlaagd omdat het gebruik van K-40 onder voorwaarden is vrijgesteld van registratieplicht en omdat voor het lozen van K-40 geen vergunning hoeft te worden aangevraagd.
- De administratieve verplichting om bij ontvangst van een hoogactieve bron een dossier aan te leggen en om vervolgens deze gegevens "onmiddellijk" bij de ANVS aan te leveren was een verplichting die reeds gold onder het vorige Besluit stralingsbescherming. Met deze wijzigingsverordening wordt een expliciete termijn van twee werkdagen voor deze administratieve verplichtingen voorgeschreven. Het is de verwachting dat deze explicitering geen structurele verandering in de administratieve lasten met zich meebrengt.
- Er zijn slechts enkele erkende opleidingsinstellingen die opleidingen op het gebied van stralingsbescherming aanbieden. Indien opleidingsinstellingen nieuwe opleidingen ontwikkelen en gaan aanbieden leidt dat niet tot een verplichting om de erkenning aan te passen. De regeldrukgevolgen zijn beperkt tot een kennisgeving. Op deze wijze blijft de ANVS op de hoogte van het onderwijsaanbod.

1.5 Notificatie

Onderdeel A (elektronische indiening aanvragen en kennisgevingen), en de onderdelen E tot en met H bevatten geen uitvoering van Richtlijn 2013/59/Euratom van de Raad van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling, en houdende intrekking van de Richtlijnen 89/618/Euratom,

90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom en 2003/122/Euratom (PbEG L 13/1), (verder: Richtlijn 2013/59/EURATOM) maar nationale administratieve voorschriften.

De onderdelen B, C en D bevatten voorschriften ten behoeve van een specifieke vrijstelling, een specifieke vrijgave en de invulling van de zinsnede "zonder onnodige vertraging" in artikel 89, onderdeel a, van Richtlijn 2013/59/EURATOM. Dit zijn uitwerkingen van de reeds in het besluit opgenomen en genotificeerde normen (bij een gelijkblijvend beschermingsniveau) en andere bepalingen, en bevatten als zodanig geen (opnieuw) te notificeren normen of voorschriften.

II. ARTIKELEN

Artikel I

Onderdeel A (artikel 3.1)

Artikel 3.1, eerste en tweede lid

Artikel 3.1 van de verordening was nog niet in werking getreden en treedt met deze wijziging in werking.

Ingevolge artikel 3.6, derde lid, van het besluit is de indiening van aanvragen om een vergunning of registratie of kennisgevingen langs elektronische weg mogelijk naast de schriftelijke weg. De elektronische wijze van indienen van aanvragen en kennisgevingen heeft vanwege de verwerkingsmogelijkheden de voorkeur. Indien elektronische indiening van een aanvraag voor de ondernemer niet mogelijk is, kan de ondernemer, met toepassing van artikel 3.6, derde lid, van het besluit de documenten schriftelijk indienen. Aanvragen, kennisgevingen en informatieverstrekkingen kunnen voor het overige langs elektronische weg worden ingediend als de in de verordening opgenomen voorschriften nageleefd worden (zie ook artikel 3.12, eerste lid, van het besluit). De ondernemer maakt gebruik van het zogenoemde ondernemersloket, het elektronische portaal op de website van de ANVS. Zoals gezegd in paragraaf 1.2.1 van het algemeen deel van deze toelichting kan artikel 3.1 van de verordening inmiddels in werking treden.

Door de wijziging van het eerste en tweede lid van artikel 3.1 van de verordening:

-wordt enerzijds duidelijk dat voor de aanvraag langs elektronische weg in het elektronische ondernemersloket op de website van de ANVS elektronische formulieren beschikbaar zijn, die kunnen worden ingevuld en opgeslagen, waarna de aanvraag, kennisgeving of informatieverstrekking wordt verwerkt door de ANVS;

-wordt bepaald dat het alleen mogelijk is om de soorten communicatie, zoals aanvragen voor vergunningen of registraties, kennisgevingen en informatieverstrekkingen in te dienen waarvoor het portaal op de website van de ANVS operationeel is, dat wil zeggen: waarvoor een specifiek elektronisch formulier beschikbaar is.

De elektronische indiening van aanvragen, documenten en gegevens door middel van het elektronische ondernemersloket op de website van de ANVS is nog niet operationeel voor HASS-bronnen en aanvragen voor vervoersvergunningen, en evenmin voor informatie als bedoeld in artikel 4.18, tweede lid, van het besluit, informatie als bedoeld in artikel 6.21, vierde lid, van het besluit, en een kennisgeving als bedoeld in artikel 7.38, vierde lid, van het besluit.

Artikel 3.1, zevende lid

Teneinde bij de elektronische indiening zeker te zijn van de identiteit van de indiener, is het gebruik van eHerkenning voorgeschreven. Met een zogenoemd Eherkenningsmiddel kan de ondernemer inloggen op het ondernemersloket van de ANVS, waarna de documenten elektronisch kunnen worden ingediend. Voor ondernemers in het buitenland is Eherkenning niet beschikbaar. Zij kunnen gebruikmaken van een zogenoemd ANVS-account, dat bij de ANVS kan worden aangevraagd.

Door de toevoeging van het zesde lid wordt de verplichting om eHerkenning te gebruiken bij de het gebruik van het elektronische portaal van de ANVS ten behoeve van de indiening van een aanvraag van een vergunning of registratie uitgebreid tot de zelfstandige dienstverlener die als gemachtigde namens de ondernemer de aanvraag om een vergunning of registratie voor zijn rekening neemt. De gemachtigde moet, om gebruik te kunnen maken van de ANVS-portaal beschikken over een eigen eHerkenningmiddel dat gekoppeld is aan het eHerkenningmiddel van de ondernemer.

De gemachtigde moet bij de aanvraag in het elektronische systeem aangeven dat hij optreedt namens een ander, en een machtiging overleggen.

Artikel 3.1, achtste lid

EHerkenning is beschikbaar met verschillende niveaus van beveiliging. Op de website van de ANVS wordt het vereiste veiligheidsniveau voor een elektronische aanvraag van vergunningen en registraties aangegeven. Dat is momenteel niveau 2plus.

Onderdeel B (artikel 3.15a)

In artikel 3.15a is geregeld onder welke voorwaarden specifieke vrijstellingswaarden gelden voor handelingen met radioactieve materialen die van nature het radionuclide K-40 bevatten. Bij deze specifieke vrijstelling gaat het om situaties waarbij de K-40 activiteitsconcentratie de vrijstellingswaarde voor onbeperkte hoeveelheden vast materiaal overschrijdt en wordt voldaan aan de gestelde algemene vrijstellings- en vrijgavecriteria van bijlage 3 van het besluit. Het gaat om gerechtvaardigde handelingen met hoeveelheden radioactief materiaal van meer dan 1.000 kg waarbij de K-40 activiteitsconcentratie meer dan 10 kBq/kg bedraagt. Dergelijke situaties komen voor in branches zoals de groothandel in kaliumhoudende producten of grondstoffen, de olie- en gasindustrie en geothermie.

Voor de goede orde wordt hier vermeld dat kaliumhoudende materialen met een activiteitsconcentratie van minder dan 10 kBq per kg reeds zijn vrijgesteld. Verder wordt opgemerkt dat indien de totale massa van op een locatie aanwezige kaliumzouten of andere aanwezige kaliumhoudende materialen minder dan 1.000 kg bedraagt, de vrijstellingswaarden voor matige hoeveelheden mogen worden gehanteerd. Deze vrijstellingswaarden zijn opgenomen in bijlage 3, onderdeel B, tabel B van het besluit. In tegenstelling tot de algemene vrijstellingswaarden voor van nature voorkomende radionucliden, zijn voor specifieke vrijstellingswaarden de sommatieregels van het besluit van toepassing.

Bij de bepaling van de specifieke vrijstellingswaarde voor K-40 is rekening gehouden met de dosiscriteria van artikel 3.19, vierde lid, van de verordening. De belangrijkste dosiscriteria zijn dat de blootstelling van:

- 1) werknemers of leden van de bevolking op de locatie onder normale omstandigheden niet hoger is dan 0,3 mSv per jaar, en
- 2) leden van de bevolking buiten de locatie niet hoger is dan 0,01 mSv per jaar.

De voorwaarden van deze specifieke vrijstelling zijn zodanig gekozen dat de werknemers of leden van de bevolking die op de locatie aanwezig zijn, of de leden van de bevolking buiten de locatie, onder normale omstandigheden geen (verhoogd) stralingsrisico lopen.

Bij de blootstelling aan K-40 is externe blootstelling het enige relevante blootstellingspad. De ingestie of inhalatie van kalium leidt namelijk niet tot extra opname van kalium bij mensen met een normale kaliumhuishouding. Met behulp van een wetenschappelijk onderbouwd rekenprogramma zijn modelberekeningen uitgevoerd om de minimale afstand te bepalen tussen kaliumhoudende materialen en blootgestelde werknemers op de locatie of andere personen die op of buiten de locatie verblijven en waarbij wordt voldaan aan de gestelde dosiscriteria.

Eerste lid

In artikel 3.15a, eerste lid, is in algemene bewoordingen aangegeven dat er een vrijstelling onder voorwaarden geldt voor handelingen waarin de radionuclide K-40 voorkomt.

Tweede lid

In het tweede lid wordt onderscheid gemaakt tussen de voorwaarden voor werknemers op de locatie en voor personen buiten de locatie. Daarbij wordt met name de afstand vastgesteld van de desbetreffende personen tot het aanwezige kaliumhoudende materiaal. De afstand tot de terreingrens is afhankelijk van een aantal variabelen die in de in dit lid opgenomen formule zijn verwerkt.

Een ondernemer die voornemens is zonder voorafgaande autorisatie (registratie of vergunning) van de ANVS handelingen met kaliumhoudende materialen (van meer dan 1.000 kg en met een K-40 activiteitsconcentratie van meer dan 10 kBq per kg) te verrichten zorgt ervoor dat wordt voldaan aan de specifieke vrijstellingswaarden en de daaraan verbonden voorwaarden die zijn genoemd in artikel 3.15a. Dat kan bijvoorbeeld door het materiaal zodanig te positioneren dat de minimale afstanden tot werkruimten en locatiegrens worden bereikt, door een kleinere hoeveelheid tegelijkertijd voorhanden te hebben of de aanwezigheidsduur van het materiaal op de locatie te verkorten. Indien niet wordt, of niet kan worden voldaan aan de in dit artikel genoemde voorwaarden, blijft afdeling 3.2 van het besluit onverminderd van toepassing en is voor de handelingen met K-40-houdende materiaal een registratie vereist.

Werknemers en leden van de bevolking op de locatie

De blootstelling van werknemers voldoet aan het gestelde dosiscriterium indien zij voltijds op tenminste 5 meter afstand van de bron verblijven. Voor de berekening was het uitgangspunt dat werknemers gedurende 1.800 uur per jaar op een afstand van 5 meter worden blootgesteld aan de door K-40 uitgezonden gammastraling. Met dit conservatieve scenario is het niet te voorzien dat een lid van de bevolking dat zich binnen de locatie bevindt, aan een hogere dosis kan worden blootgesteld dan die van werknemers.

Leden van de bevolking buiten de locatiegrens

In artikel 3.15a, tweede lid, onderdeel b, en derde tot en met vijfde lid is uitgewerkt welke afstand voor kaliumhoudende materialen tenminste tot de terreingrens van de locatie aangehouden moet worden opdat de blootstelling van leden van de bevolking buiten de locatie beperkt blijft tot 0,01 mSv per jaar. De hier bedoelde dosis betreft de Multifunctionele Individuele Dosis (MID). Voor een toelichting op het begrip MID wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting op artikel 4.29 van het besluit. De dosis aan de terreingrens is afhankelijk van de massa van het kaliumhoudend materiaal. Naast de massa zijn de dichtheid, de K-40-activiteitsconcentratie en de periode in een kalenderjaar waarover het kaliumhoudende materiaal op de locatie aanwezig is van invloed op de dosis aan de terreingrens. De minimale afstand die voor de op de locatie aanwezige K-40 houdende massa tot de terreingrens moet worden aangehouden, wordt bepaald met behulp van de in artikel 3.15a, tweede lid, opgenomen formule en de correctiefactoren van tabel A en B. De correctiefactoren voor de K-40-activiteitsconcentratie en de tijd of periode waarover het materiaal op de locatie aanwezig is mogen worden toegepast. Indien het materiaal een lagere dichtheid heeft dan 2.000 kg/m³, dan is het verplicht om hiervoor te corrigeren. De reden is dat de zelfabsorptie van het materiaal afneemt met de dichtheid. Anders gezegd, materiaal met een lagere dichtheid leidt bij een gelijkblijvende K-40 activiteitsconcentratie en afstand tot een hogere dosis aan de terreingrens.

Onderdeel C (artikel 3.16, vierde lid)

Met de implementatie van de richtlijn 2013/59/EURATOM is er een waarde vastgesteld voor de vrijstelling van onbeperkte hoeveelheden vast materiaal met het van nature radioactieve K-40. Omdat kaliumhoudende materialen met een activiteitsconcentratie van meer dan 10 kBq per kg niet zijn vrijgesteld, zouden deze materialen niet zonder meer mogen worden geloosd. Zoals in de toelichting bij onderdeel B is aangegeven, is bij de bepaling van de blootstelling aan K-40 alleen het externe

blootstellingspad van belang. Omdat ingestie of inhalatie van K-40 nauwelijks gevolgen heeft voor de blootstelling worden er aan de lozing van kaliumhoudende materialen naar de open lucht, het openbare riool of oppervlaktewater slechts enkele regels toegevoegd aan artikel 3.16. Door de voorwaarde dat er, als gevolg van een lozing in water, geen neerslag mag ontstaan, wordt zeker gesteld dat het kalium in oplossing in het water blijft, en er dus verdunning zal optreden en er geen opeenhoping van een kaliumneerslag kan optreden. Daarbij geldt als voorwaarde voor de specifieke vrijgave dat K-40 in de natuurlijke verhoudingen in het materiaal aanwezig moet zijn. Door de verdunning zal het externe stralingsniveau door een waterlozing dan ook zeer gering zijn. Bij een luchtlozing speelt alleen lozing via kaliumhoudende stofdeeltjes een rol en zal er dus een aanzienlijke verdunning in de lucht plaatsvinden. Volgens de Wet milieubeheer mag de jaargemiddelde fijnstofconcentratie hooguit 40,5 µg/m³ bedragen. De dosisbijdrage van een stofwolk met deze concentratie kan worden berekend met DOVIS-A en blijkt ver onder de 10 microsievert (0,01 mSv) per jaar te liggen. Omdat wordt voldaan aan de algemene criteria voor vrijstelling en vrijgave van het besluit is het uit oogpunt van stralingsbescherming toelaatbaar dat deze, gerechtvaardigde, handeling wordt uitgesloten van vergunningsplicht. Zoals in paragraaf 1.2.3 is opgemerkt, is de specifieke vrijgave in de verordening uitsluitend gericht op de stralingsbescherming bij specifieke handelingen met radioactieve materialen. De ondernemer moet daarnaast ook voldoen aan de verplichtingen die voor de ondernemer van kracht zijn op grond van andere wetten.

Onderdeel D (artikel 4.12)

In artikel 4.18, eerste en tweede lid, van het besluit wordt bepaald dat de ondernemer die de beschikking krijgt over een hoogactieve bron, daarvan onmiddellijk een dossier aanlegt, respectievelijk een schriftelijke of digitale kopie van dat dossier (voor de eerste keer) onmiddellijk aan de ANVS ter beschikking stelt. Het is van belang dat de ANVS zo snel als mogelijk is op de hoogte is van de aanwezigheid van hoogactieve bronnen. De termijnen die zijn opgenomen in artikel 4.12, eerste lid, van de verordening stellen de ANVS onvoldoende tijdig voor de eerste keer in kennis van de aanwezigheid van hoogactieve bronnen. De nota van toelichting bij artikel 4.18 van het besluit geeft geen uitsluitsel. Het is duidelijk dat het aanleggen van een dossier van een hoogactieve bron enige tijd in beslag neemt. Het is echter van groot belang dat het dossier en het beheersysteem, bedoeld in artikel 4.2 van het besluit, volledig zijn en goed zijn bijgehouden. In het nieuwe derde en vierde lid van artikel 4.12 van de verordening wordt bepaald dat de periode waarbinnen een ondernemer een dossier voor een hoogactieve bron aanlegt nadat hij die bron heeft verworven, dat wil zeggen: in ontvangst heeft genomen, 48 uur bedraagt. Binnen dezelfde periode van 48 uur na verwerving van de bron moet ook het aangelegde dossier aan de ANVS ter beschikking zijn gesteld. Gelet op de mogelijkheden om documenten via het elektronische portaal op de website van de ANVS aan te bieden, dan wel om een kopie van het dossier binnen die tijd op te sturen, wordt deze periode van 48 uur een redelijke invulling van het begrip 'onmiddellijk' geacht. Indien de inontvangstneming van een hoogactieve bron korte tijd voor een zaterdag, een zondag of een nationale feestdag valt, wordt de periode van 48 uur ingevolge het nieuwe vijfde lid met die dagen verlengd.

Door de toevoeging van de twee leden wordt invulling gegeven aan die voorschriften, en met name aan het begrip 'onmiddellijk'. Dit begrip is een uitleg van de in artikel 89 van de Richtlijn 2013/59/EURATOM gehanteerde omschrijving 'zonder onnodige vertraging'. In de praktijk is het begrip 'onmiddellijk' dat in het besluit is opgenomen, niet goed hanteerbaar gebleken. Er is behoefte aan een duidelijke termijn, waarop de ondernemers kunnen worden aangesproken. Gekozen is voor een termijn van 48 uur na het tijdstip van de ontvangst van de hoogactieve bron. In die termijn moet het dossier worden aangelegd, en moet het dossier ter kennisgeving aan de ANVS worden gestuurd.

Mede ter ondersteuning van de behoefte aan een tijdig aangelegd, volledig en beschikbaar dossier van een hoogactieve bron, is in het nieuwe zesde lid de bepaling opgenomen dat een hoogactieve bron niet in gebruik mag worden genomen alvorens het dossier aan de ANVS ter beschikking is gesteld.

Indien een ondernemer het dossier binnen 48 uur na ontvangst van de HASS-bron aanmaakt door de noodzakelijke gegevens in te vullen op een elektronisch formulier op de website van de ANVS, dan heeft hij voldaan aan de verplichting om een dossier aan te leggen (artikel 4.18, eerste lid, van het

besluit), en aan de verplichting om een kopie van het dossier ter beschikking van de ANVS te stellen (artikel 4.18, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van het besluit). Dit is opgenomen in het nieuwe zevende lid. Als gevolg hiervan wordt bovendien voldaan aan het voorschrift van artikel 4.18, derde lid, van het besluit, dat de toezichthoudende ambtenaren van de ANVS te allen tijde toegang tot en inzage in het dossier hebben. De ondernemer is verantwoordelijk voor het actueel houden van het dossier.

Onderdeel E (artikel 5.4)

Hierdoor wordt een redactionele verbetering aangebracht.

Onderdeel F (artikel 5.5)

Opleidingsinstellingen die willen worden erkend omdat ze opleidingen aanbieden op het gebied van stralingsbescherming dienen een aanvraag bij de ANVS in, waarbij alle gegevens, onder meer over examinering en de eindtermen, worden overgelegd. Zie artikel 5.11 van het besluit, hoofdstuk 5 (artikel 5.22 en verder, en bijlage 5) van de Regeling basisveiligheidsnormen stralingsbescherming en artikel 5.4 van de verordening. De erkenning is gekoppeld aan de instelling en betreft de kwaliteit van de opleidingen en ook de algemene kwaliteit van de instelling zelf, zoals de kwaliteitsborging, klachtenprocedures e.d. Een erkenning geldt voor vijf jaar. Een erkenning van een opleidingsinstelling kan worden geschorst of ingetrokken door de ANVS indien de opleiding niet, of niet langer, voldoet aan de gestelde eisen.

Als een erkende opleidingsinstelling een andere opleiding op het gebied van stralingsbescherming wil gaan aanbieden was het reeds gebruikelijk om dat bij de ANVS te melden en om de eindtermen van de nieuwe opleiding te overleggen. Een verplichting om een dergelijke kennisgeving van een nieuwe opleiding te doen bestond nog niet en die wordt hier geïntroduceerd. Door de kennisgeving blijft de ANVS op de hoogte van alle door de erkende opleidingsinstellingen aangeboden opleidingen.

Onderdeel G (artikel 6.2)

Hierdoor wordt een onjuiste verwijzing gecorrigeerd.

Onderdeel H (bijlage 10)

Hierdoor wordt een redactionele verbetering aangebracht.

Artikel II

Deze verordening treedt zo spoedig mogelijk in werking, met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin hij is geplaatst, met uitzondering van de onderdelen D en F.

Artikel 3.1 van de verordening was nog niet in werking getreden. De technische ontwikkeling van het elektronische portaal op de website van de ANVS schrijdt voort, waardoor telkens een nieuw instrument wordt toegevoegd waarvoor de elektronische indiening beschikbaar en operationeel wordt. Dat is zowel in het belang van de aanvragers van vergunningen en registraties als in het belang van de ANVS. Momenteel kunnen aanvragen voor registraties en een aantal soorten vergunningen, alsmede een aantal kennisgevingen elektronisch worden ingediend.

De voorwaarden voor het gebruik van het elektronische loket op de website van de ANVS, en dus voor het gebruik van deze elektronische weg van gegevensuitwisseling tussen ondernemer en ANVS zijn steeds dezelfde.

Het is daarom gewenst om het gewijzigde artikel 3.1, zo spoedig mogelijk in werking te laten treden, in afwijking van het beleid inzake vaste verandermomenten. Zoals in de toelichting bij onderdeel A is aangegeven, moet artikel 3.1 van de verordening worden gewijzigd. Daarom is het gewenst het aldus gewijzigde eerste, tweede en derde lid, en het nieuwe zesde, zevende en achtste lid van artikel 3.1 van de verordening tegelijk in werking te laten treden met het niet gewijzigde vierde en vijfde lid.

Onderdelen B en C betreffen de specifieke vrijstelling en vrijgave voor de radionuclide K-40. Het bedrijfsleven heeft om deze regels voor vrijstelling en vrijgave gevraagd. Door deze specifieke vrijstelling en vrijgave behoeven deze ondernemers niet afzonderlijk een specifieke vrijgavebeschikking voor hun eigen situatie aan te vragen.

De onderdelen E, G en H betreffen redactionele verbeteringen die geen gevolgen hebben voor ondernemers.

Onderdeel D betreft de termijn waarbinnen een kennisgeving van de ontvangst van een hoogactieve bron aan de ANVS moet plaatsvinden. De termijn van 48 uur wordt gekoppeld aan het tijdstip van ontvangst van de hoogactieve bron. Het is mogelijk dat ondernemers hiervoor de interne administratie en organisatie moeten aanpassen. In verband hiermee treedt dit onderdeel in werking met ingang van 1 oktober 2019.

Onderdeel F betreft de kennisgeving (aan de ANVS) door een erkende opleidingsinstelling dat een nieuwe opleiding op het gebied van stralingsbescherming wordt aangeboden. Dat is een nieuwe verplichting voor opleidingsinstellingen. In verband hiermee treedt dit onderdeel in werking met ingang van 1 oktober 2019.

's-Gravenhage,

De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming,
mr. J.H. van den Heuvel,
bestuursvoorzitter

dr. ir. M. Brugmans,
plv. bestuursvoorzitter